

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL TIMIȘOARA
SECȚIA PENALĂ

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de

Curtea constituită din:

Președinte:

Judecător:

Grefier:

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara a fost reprezentat de procuror

Pe rol se află soluționarea apelului formulat de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara, împotriva sentinței penale nr. din data de pronunțată în dosarul nr. de

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a răspuns intimatul inculpat, aflat în stare de detenție în Penitenciarul Timișoara, asistat de apărătorul ales, avocat, lipsă fiind persoana vătămată

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează instanței că la data de 17.06.2022 inculpatul, prin apărătorul ales, a depus note scrise.

Curtea pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

I. În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică:

I.1. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicabile ulterior regulile recidivei postcondamnatorii, la contopirea acestei pedepse rezultante cu pedeapsa (C) (dacă în urma contopirii pedepselor din concurs o astfel de recidivă se naște); considerând că intervenția recidivei duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C), fiind irelevant executarea integrală a pedepsei aplicate pentru infracțiunea (B) sau

I.2. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A), și (C), fără a se scădea ulterior ce s-a executat din pedeapsa (B)?

II. În ipoteza contopirii pedepselor conform variantei I.1, natura recidivei (recidivă postexecutorie) reținută cu titlu de autoritate de lucru judecat la infracțiunea (C) se păstrează, cu consecința păstrării încadrării și a pedepsei urmând ca doar tratamentul sancționator specific recidivei postcondamnatorii să fie aplicat în concret în operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante pentru infracțiunile (A), (B) și (C); sau se impune modificarea încadrării juridice a infracțiunii (C), cu posibilitatea de modificare a pedepsei aplicate pentru această infracțiune; demers ce se realizează de instanța ce judecă infracțiunea (A)?

Avocatul inculpatului arată că în cauză este justificată sesizarea ÎCCJ arătând că în acest sens a formulat și o cerere scrisă, este de acord cu întrebările formulate de către instanță; la rândul său, în scris, a formulat și el întrebări pe aceeași chestiune, formulând, la rândul său, două posibile răspunsuri. În acest sens, în aprecierea sa întrebarea care trebuie adresată ÎCCJ pentru ca această să pronunțe o hotărâre prealabilă ar fi următoarea: în cazul în care o

infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu o infracțiune ce reprezintă al doilea termen (C), al unei recidive postexecutorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante cu ocazia soluționării cauzei privind infracțiunea (A) implică:

„1. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni pentru pedepsele stabilite cu privire la infracțiunile (A),(B) și (C);

2. aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B) fără a lua în considerare pedeapsa aplicată pentru infracțiunea (C), considerând că aplicarea definitivă a dispozițiilor privind recidiva postexecutorie cu privire la infracțiunea (C), duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C)?”

Apreciază că sesizarea ÎCCJ pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este admisibilă pentru motivele exprimate în scris și solicită ca în sesizarea către ÎCCJ să se regăsească doar întrebarea 1, deoarece întrebarea 2 se regăsește în cuprinsul uneia dintre întrebările formulate de către instanța de judecată. Arată că, contopirea corectă a pedepselor impune efectuarea concursului de infracțiuni între (A),(B) și (C) la fel cum a dispus și prima instanță, urmând ca mai apoi să se deducă perioadele executate din structura pedepsei rezultante finale.

Solicită suspendarea cauzei până la soluționarea sesizării.

Reprezentanta Ministerului Public arată că nu are de propus alte variante, apreciază că se impune sesizarea ÎCCJ pentru a clarifica modalitatea de contopire a pedepselor.

Pe fondul sesizării arată că lasă la aprecierea instanței.

CURTEA,

Deliberând asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, constată următoarele:

I. Expunerea succintă a procesului/obiectul cauzei:

Prin rechizitoriul din emis în dosarul nr. de către Parchetul de pe lângă a fost trimis în judecată inculpatul, pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat prev. de art. 228 alin. 1, art. 229 alin. 1 lit. b), d), alin. 2 lit. b) C.pen. cu aplicarea art. 41 alin. 1 C.pen.. Ca stare de fapt s-a reținut în esență că în intervalul aproximativ al datei de 13.08.2016, ora 20.30 – 14.08.2016, ora 16:00, inculpatul a pătruns în locuința persoanei vătămate, situată în, prin escaladarea gardului împrejmuitor și ulterior prin forțarea sistemului de închidere al ferestrei și tăierea sitei aferente de la o cameră de alimente, iar în interiorul casei a forțat un seif metalic, în scopul sustragerii de bunuri sau valori din acesta, nereușind însă a-l deschide, sustrăgând în final un număr de aproximativ 5-6 sticle de băuturi alcoolice, prejudiciul fiind estimat la suma de 3600 lei.

Prin sentința penală nr. din pronunțată de în dosarul, ce a fost apelată în prezenta cauză de către parchet s-a dispus pe latura penală a cauzei:

„În baza art. 228-229 alin. 1 lit. d și alin. 2 lit. b C.pen., cu aplicarea art. 41 alin. 1 și art. 43 alin. 5 C.pen., condamnă pe inculpatul, fiul ..., recidivist postexecutoriu, la pedeapsa închisorii de 3 (trei) închisoare cu executare efectivă, pentru săvârșirea infracțiunii de Furt calificat (fapta din data de 13/14.08.2016), în stare de recidivă postexecutorie.

Constată că infracțiunea dedusă judecății este concurentă cu cele care au făcut obiectul sentinței penale nr. pronunțată de în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de (pedeapsa 2 ani închisoare) și a sentinței penale nr., pronunțată de în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de (pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare).

În temeiul art. 105 C.pen., anulează beneficiul liberării condiționate din executarea pedepselor aplicate pentru infracțiunile concurente menționate anterior.

În temeiul art. 38-39 alin. 1 lit. b C.pen., aplică în sarcina inculpatului pedeapsa cea mai grea de 3 ani închisoare, la care se va adăuga un spor de 1 an și 6 luni, în final, în sarcina inculpatului fiind stabilită pedeapsa rezultantă de 4 ani și 6 luni, cu executare în regim de detenție.

În temeiul 45 alin. 1 3 lit. a și 4 C.pen., rap. la art. 66 alin. 1 lit. a, b C.pen., interzice inculpatului ca pedeapsă complementară exercitarea drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, pe o perioadă de 2 ani, după executarea pedepsei închisorii, după grațierea totală ori a restului de pedeapsă, după împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei sau după expirarea termenului de supraveghere a liberării condiționate, conform art. 68 alin.1 lit. c Cod penal, din care se va scădea perioada cuprinsă din data de 04.03.2018 până în data de 16.07.2018 și din data de 15.07.2020 la zi.

Constată că pedepsele complementare sunt executate integral.

În baza art.66 alin.1 lit. a, b C.pen., interzice inculpatului ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, care se execută din momentul rămânării definitive a hotărârii de condamnare și până când pedeapsa principală privativă de libertate va fi executată sau considerată ca executată.

În baza art.72 alin.1 Cod penal, deduce din pedeapsa aplicată inculpatului perioadele anterioare de detenție, respectiv perioada executată din data de 18.06.2016 până la data de 04.01.2018 și din data de 02.05.2018 până la data de 28.01.2020.”

În considerentele sentinței apelate printre altele cu referire la pluralitatea infracțională reținută în sarcina inculpatului s-a arătat că:

„Cu privire la modalitatea de aplicare a tratamentului sancționator, instanța constată că infracțiunea care a făcut sentinței penale nr. a fost săvârșită în stare de recidivă postexecutorie în raport cu pedeapsa aplicată prin sentința penală nr. pronunțată de în dosarul nr.

Se constată totodată că infracțiunea dedusă judecății este concurentă cu cele care au făcut obiectul sentinței penale nr. pronunțată de Judecătoria Timișoara în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de (pedeapsa 2 ani închisoare) și a sentinței penale nr., pronunțată de în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de (pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare).

Ca atare, deși nu este o soluție reglementată de Codul penal, se reține că se impune aplicarea dispozițiilor privind concursul de infracțiuni în cauză (fiind obligatorie aplicarea unui regim unitar pluralității de infracțiuni reținute), chiar dacă una dintre fapte este în același timp și în stare de recidivă postexecutorie cu alta care intră în conținutul concursului, instanța nemaiputând să înlăture reținerea cu putere de lucru judecat a stării de recidivă postexecutorii, care a fost valorificată prin majorarea limitelor de pedeapsă. Pe de altă parte, prin contopirea pedepselor în condițiile art. 38-39, cu deducerea perioadelor executate în baza sentințelor penale definitive, se ajunge la cea mai favorabilă soluție pentru inculpat.”

Din cazierul judiciar al inculpatului și copia hotărârilor penale aflate la dosarul cauzei rezultă că:

Prin sentința penală nr. pronunțată de în dosarul nr. definitivă prin neapelare la data de, inculpatul, reținându-se în sarcina acestuia starea de recidivă postexecutorie, în baza art. 228 alin. 1 combinat cu art. 229 alin. 1 lit. d) și alin. 2 lit. b) cod penal cu aplicarea art. 396 alin. 10 c.p.pen. și art. 41 alin. 1, art. 43 alin. 5 Codul penal a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani închisoare în regim de detenție, pentru o faptă săvârșită în data de 17.06.2016, fiind liberat condiționat din executarea acestei pedepse la data de 04.01.2018, cu un rest de pedeapsă de 68 zile.

Prin sentința penală nr., pronunțată de în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de inculpatul, reținându-se în sarcina acestuia starea de recidivă postexecutorie, în baza art. 228 alin. 1 combinat cu art. 229 alin. 1 lit. d) și alin. 2 lit. b) cod penal cu aplicarea art. 396 alin. 10 c.p.pen. și art. 41 alin. 1, art. 43 alin. 5 Codul penal, a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare în regim de detenție, pentru o faptă săvârșită în data de 02.05.2018.

II. Expunerea chestiunii de drept:

În cauză se pune problema modului de contopire a pedepsei din sentința penală nr. și din sentința penală nr., pronunțate de, cu pedeapsa din prezenta cauză, în ipoteza condamnării, respectiv menținerii sau majorării pedepsei din prezenta cauză.

Astfel se constată că fapta din prezenta cauză este săvârșită în perioada 13.08.2016, – 14.08.2016, prima instanță aplicându-i o pedeapsă de 3 ani în regim de detenție.

Prin sentința penală nr. pronunțată de în dosarul nr. definitivă prin neapelare la data de, inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani închisoare în regim de detenție, pentru o faptă săvârșită în data de 17.06.2016, fiind liberat condiționat din executarea acestei pedepse la data de 04.01.2018, cu un rest de pedeapsă de 68 zile.

Prin sentința penală nr., pronunțată de în dosarul nr., definitivă prin neapelare la data de inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare în regim de detenție, pentru o faptă săvârșită în data de 02.05.2018.

Ca urmare se observă că inculpatul a săvârșit fapta din prezenta cauză înaintea condamnării prin sentința penală nr. și este judecat pentru această faptă după executarea integrală a pedepsei din sentința penală nr.

Dacă pedeapsa de 2 ani închisoare aplicată prin sentința penală nr. este contopită după regulile concursului de infracțiuni, cu pedeapsa din prezenta cauză- așa cum a fost stabilită de prima instanță, pedeapsa rezultantă este de 3 ani și 8 luni închisoare și se ajunge la situația ca infracțiunea pentru care a fost condamnat prin sentința penală nr. (faptă din 02.05.2018) să apară săvârșită în stare de recidivă postcondamnatorie, nu post executorie.

În cauză în raport cu starea de fapt, rezultată din actele de la dosarul cauzei, sunt incidente printre altele, următoarele norme legale, vis a vis de chestiunea supusă analizei:

ART. 38 Concursul de infracțiuni

(1) Există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele. Există concurs real de infracțiuni și atunci când una dintre infracțiuni a fost comisă pentru săvârșirea sau ascunderea altei infracțiuni.

ART. 39 Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează:

b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;

ART. 40 Contopirea pedepselor pentru infracțiuni concurente

(1) Dacă infractorul condamnat definitiv este judecat ulterior pentru o infracțiune concurentă, se aplică dispozițiile art. 39.

ART. 41 Recidiva

(1) Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

ART. 43 Pedeapsa în caz de recidivă

(1) Dacă înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, pedeapsa stabilită pentru aceasta se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(2) Când înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă, pedepsele stabilite se contopesc potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, iar pedeapsa rezultată se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(5) Dacă după ce pedeapsa anterioară a fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate.

(6) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru noua infracțiune și mai înainte ca pedeapsa să fi fost executată sau considerată ca executată se descoperă că cel condamnat se află în stare de recidivă, instanța aplică dispozițiile alin. (1) - (5).

ART. 79 Concursul între cauze de atenuare sau de agravare

(2) Dacă sunt incidente două sau mai multe dispoziții care au ca efect agravarea răspunderii penale, pedeapsa se stabilește prin aplicarea succesivă a dispozițiilor privitoare la circumstanțe agravante, infracțiune continuată, concurs sau recidivă.

III. Admisibilitatea sesizării:

Sub acest aspect Curtea de Apel Timișoara constată admisibilitatea sesizării potrivit art. 475 Cod procedură penală, având în vedere următoarele:

În raport cu textul legal mai sus enunțat, se constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor cerințe:

- a) să fie formulată în legătură cu o judecată aflată în curs;
- b) judecata aflată în curs să fie pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel ori al unui tribunal, iar acestea să fie investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;
- c) lămurirea chestiunii de drept să fie determinantă în ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată;
- d) asupra ei să nu fi statuat Înalta Curte de Casație și Justiție printr-o hotărâre prealabilă și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii.

Analizând în concret îndeplinirea cerințelor legale de la art. 475 Cod procedură penală se constată că Curtea de Apel Timișoara este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 408 și următoarele Cod procedură penală, respectiv cu judecata apelului declarat de, împotriva sentinței penale nr. din data de pronunțată în dosarul nr. de

Chestiunea de drept, pusă în discuție din oficiu de către instanță, are caracter de noutate, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra acesteia printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Chestiunea de drept invocată din oficiu reprezintă o chestiune de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei; în contextul în care modul de contopire a pedepselor din antecedenta infracțională a inculpatului va influența pedeapsa rezultantă aplicată acestuia.

Curtea de Apel Timișoara, reține că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 475 din Codul de procedură penală, poate fi admisibilă doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce, care ar putea da naștere mai multor soluții. Pe cale de consecință,

este admisibilă întrebarea, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, doar în cazul unei dificultăți reale de interpretare a textelor de lege, care este de natură a naște o îndoială rezonabilă asupra conținutului acestora, nu și în situația în care se solicită completarea legii. (considerente finale *Decizia nr. 6/2016 din 2 martie 2016*, pronunțată de *Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept 6/2016 din 2 martie 2016*).

În cazul de față chestiunea de drept pusă în discuție din oficiu își păstrează caracterul de noutate, în acest sens sunt multiplele și diversificatele răspunsuri ale instanțelor judecătorești consemnate asupra chestiunii de drept asemănătoare, cuprinse în considerentele *Deciziei nr. 69/2020 din 3 noiembrie 2020 pronunțată în dosarul nr. 2.413/1/2020, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*.

III. Punctele de vedere ale procurorului și inculpatului, prin avocat ales, asupra chestiunii de drept sesizate:

Apărătorul ales al intimatului-inculpat a apreciat că este admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, raportat la criteriile de admisibilitate stabilite de art. 475 Cod procedură penală, conform celor expuse în notele scrise.

Apreciază în esență că problema de drept enunțată este de o dificultate rezonabilă și este de natură a da naștere, în mod previzibil, unor interpretări judiciare diferite. Astfel, intervenția instanței supreme în cauză apare ca legitimă.

Reprezentanta Ministerului Public, cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a arătat că aceasta este admisibilă. Pe fondul chestiunii de drept, a arătat că lasă la aprecierea instanței.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată și al inculpatului.

Membrii completului de judecată au opinii diferite asupra modalității de contopire a pedepselor din antecedenta infracțională a inculpatului;

Astfel, într-o opinie al unui membru al completului de judecată se apreciază că:

I. În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică:

Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicabile ulterior regulile recidivei postcondamnatorii, la contopirea acestei pedepse rezultante cu pedeapsa (C) (dacă în urma contopirii pedepselor din concurs o astfel de recidivă se naște); considerând că intervenția recidivei duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C), fiind irelevantă executarea integrală a pedepsei aplicate pentru infracțiunea (B).

II. În ipoteza contopirii pedepselor conform variantei susmenționate, natura recidivei (recidivă postexecutorie) reținută cu titlu de autoritate de lucru judecat la infracțiunea (C) se păstrează, cu consecința păstrării încadrării și a pedepsei urmând ca doar tratamentul sancționator specific recidivei postcondamnatorii să fie aplicat în concret în operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante pentru infracțiunile (A), (B) și (C).

Pentru exprimarea acestei opinii se are în vedere că:

Prin Decizia nr. 69/2020 din 3 noiembrie 2020 pronunțată în dosarul nr. 2.413/1/2020, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Brăila - Secția penală, în Dosarul nr. 2.682/196/2020, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

"în ipoteza în care un inculpat major a fost condamnat după data de 1.02.2014 prin 3 sentințe astfel:

- prima, în ordine cronologică, constituie primul termen al recidivei postexecutorii față de a doua sentință;
- a doua pedeapsă se află în stare de recidivă postexecutorie cu prima sentință și în concurs cu cea de a treia sentință;
- a treia sentință, în ordine cronologică, cuprinzând o pedeapsă pentru o infracțiune care a fost săvârșită anterior rămânerii definitive a primei sentințe și un rest dintr-o măsură educativă.

Care este mecanismul de contopire a pedepselor?"

Chestiunea de drept care a generat întrebarea respinsă ca inadmisibilă, prezintă asemănări cu chestiunea de drept din prezenta cauză.

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept s-a respins ca inadmisibilă, în esență, pe considerentul că sesizarea a fost dispusă prin aceeași decizie prin care instanța de trimitere a soluționat definitiv cauza.

Prin Decizia nr. 42/2008 din 13 octombrie 2008 pronunțată în dosarele nr. 25/2008 și 26/2008, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiunile Unite a stabilit că în cazul în care instanța este investită prin același act de sesizare cu judecarea a două infracțiuni intenționate, săvârșite de același inculpat, dintre care una anterior și cealaltă ulterior rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, pedeapsa ce va fi executată urmează a se efectua după următorul mecanism:

- se vor aplica pedepse pentru fiecare dintre cele două infracțiuni deduse judecării;
- se va contopi, potrivit regulilor de la concursul de infracțiuni, pedeapsa din hotărârea definitivă cu pedeapsa aplicată pentru infracțiunea săvârșită anterior condamnării definitive;
- apoi pedeapsa rezultantă, astfel determinată, se va contopi, după caz, conform regulilor prevăzute la recidiva postcondamnatorie sau pluralitatea intermediară, cu cea stabilită pentru fapta săvârșită ulterior condamnării definitive.

În considerentele acestei decizii s-a reținut că infracțiunile săvârșite în stare de recidivă nu pot fi considerate în concurs cu cele comise mai înainte ca hotărârea de condamnare anterioară să fi rămas definitivă. Sfera concursului de infracțiuni s-a închis prin rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru una dintre infracțiunile concurente și, ca atare, tot ce precedă alcătuiește concursul, iar tot ce urmează constituie recidivă.

Prin Decizia nr. 22/2020 din 9 iulie 2020 pronunțată în dosarul nr. 856/1/2020, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a stabilit că, în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicate ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C).

În considerentele acestei decizii s-a reținut că prin raportare la dispozițiile legale enunțate, operațiunea de aplicare a regulilor privind concursul de infracțiuni se realizează anterior operațiunii de aplicare a regulilor privind recidiva postcondamnatorie.

Prin Decizia nr. 14/2019 din 12 iunie 2019 pronunțată în dosarul nr. 1.086/1/2019, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a stabilit că, dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, acestea nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei.

Judecătorul Curții de Apel Timișoara ce a formulat opinia susmenționată consideră că contopirea pedepselor se realizează în ordinea cronologică a datei săvârșirii infracțiunilor nu în ordinea descoperirii sau judecării lor.

Antecedenta penală a unui subiect de drept se cuvine a fi tratată în mod unitar, astfel că, se impune ca pedeapsa din prezenta cauză (A) cu pedeapsa (B) să fie contopită după regulile concursului de infracțiuni; iar pedeapsa rezultantă să fie contopită cu pedeapsa (C) după regulile recidivei postcondamnatorii dacă sunt îndeplinite condițiile celor două termene de recidivă, fiind irelevant că la data judecării definitive a faptei ce a atras pedeapsa (A), judecată pendinte, era executată integral sau considerată executată integral pedeapsa (B). Astfel se contopește pedeapsa (A) cu pedeapsa (B) potrivit prevederilor art. 39 alin. 1 lit. b), iar pedeapsa rezultantă (restul neexecutat) se contopește potrivit regulilor recidivei postcondamnatorii prevăzute la art. 43 alin. 1 cod penal

Pentru această soluție se are în vedere că sfera concursului de infracțiuni s-a închis prin rămânerea definitivă a primei hotărâri de condamnare și, în consecință, infracțiunea săvârșită după rămânerea definitivă a primei hotărâri de condamnare este în stare de recidivă, iar pedeapsa aplicată pentru fapta săvârșită anterior primei condamnări definitive este în concurs cu pedeapsa din prima condamnare definitivă.

Astfel, ulterior aplicării regulilor de la concursul de infracțiuni (urmare a contopirii pedepsei pentru infracțiunea ce formează obiectul prezentei cauze, cu pedeapsa din prima hotărâre de condamnare), operează regulile în materia recidivei postcondamnatorii sau postexecutorii, după caz, fiind irelevant că inculpatul a executat integral una din pedepsele din concursul de infracțiuni; întrucât rămânerea definitivă a primei hotărâri de condamnare a închis sfera concursului de infracțiuni.

Natura recidivei în cazul pedepsei (C) rămâne aceeași, respectiv recidivă postexecutorie (hotărârea prin care s-a aplicat pedeapsa având autoritate de lucru judecat), urmând ca doar tratamentul sancționator specific recidivei postcondamnatorii să fie aplicat în concret, în cazul contopirii pedepsei rezultante dintre (A) și (B) cu pedeapsa (C), având în vedere că sfera concursului se întrerupe prin apariția unei recidive, astfel că tot ceea ce precedă hotărârii care constituie primul termen al recidivei alcătuiește concursul și numai acele pedepse sunt supuse contopirii, iar tot ceea ce urmează constituie o pluralitate distinctă, supusă, după caz, regulilor pluralității intermediare sau ale recidivei.

Astfel, hotărârea definitivă ce a tras condamnarea (C) se bucură în continuare de autoritate de lucru judecat nu doar cu privire la existența faptei penale, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia, ci și cu privire la durata pedepsei aplicate, și a încadrării juridice a faptei, dat fiind că art. 43 alin. 1 Cod penal reglementează numai regimul sancționator al pluralității infracționale sub forma recidivei postcondamnatorii.

În cea de-a doua opinie a unui membru al completului de judecată se apreciază că:

În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A), și (C), fără a se scădea ulterior ce s-a executat din pedeapsa (B)

Pentru exprimarea acestei opinii se are în vedere că:

Pedeapsa aplicată prin a treia sentință (infracțiunea C) a fost stabilită conform dispozițiilor art. 43 alin. 5 Cod penal, infracțiunea fiind săvârșită în stare de recidivă postexecutorie față de infracțiunea pentru care a fost aplicată pedeapsa din a doua sentință (infracțiunea B). În continuare se contopește pedeapsa aplicată prin prima sentință (infracțiunea A) cu pedeapsa aplicată prin a treia sentință (infracțiunea C) conform

dispozițiilor art. 40 alin. 2 Cod penal raportat la art. 39 alin. 1 lit. b Cod penal după care se constată că pedeapsa a constituit primul termen al recidivei, respectiv pedeapsa aplicată prin a doua sentință (infracțiunea B) a fost deja executată și nu intră sub incidența concursului de infracțiuni, întrucât intervenția recidivei a întrerupt concursul dintre infracțiunea A și infracțiunea C.

În a treia opinie exprimată de inculpat prin apărător ales se apreciază că:

În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A), (B) și (C), urmând ca mai apoi să se deducă perioadele pedepselor executate din structura pedepsei rezultante.

În susținerea opiniei exprimate s-a avut în vedere următoarea argumentație:

Ab initio, reține că regula în materia concursului de infracțiuni este aceea conform căreia infracțiunile concurente vor fi judecate concomitent. Cu titlu de excepție însă, acestea pot fi judecate la date diferite sau de instanțe diferite, și astfel să se ajungă la pronunțarea unor hotărâri diferite în privința infracțiunilor comise. Întrucât acestea sunt concurente se impune aplicarea unei pedepse unice pentru întreaga pluralitate infracțională.

În acest scop legiuitorul a prevăzut sub art. 40 C.pen posibilitatea aplicării și în ipotezele în discuție a dispozițiilor legale referitoare la sancționarea concursului de infracțiuni.

Astfel, alin. (1) prevede că „în cazul în care infractorul condamnat definitiv este judecat ulterior pentru o infracțiune concurentă, se aplică dispozițiile art. 39”. Prin alin. (2) se dispune că „dispozițiile art. 39 se aplică și în cazul în care, după ce o hotărâre de condamnare a rămas definitivă, se constată că cel condamnat mai suferise o condamnare definitivă pentru o infracțiune concurentă”.

Conform dispozițiilor art. 40 alin (3) C.pen., în ambele situații, dacă până la momentul pronunțării instanței cu privire la întregul concurs de infracțiuni constatat, a fost executată parțial sau total una/unele dintre pedepse, ceea ce s-a executat se deduce din pedeapsa rezultantă aplicată pentru concurs.

Dispozițiile art. 40 Cod penal sunt imperative. Jurisprudența a statuat că „prevederile art. 36 alin. (1) Cod penal 1969 (cu conținut similar, n.n.) au caracter obligatoriu și nu constituie doar o facultate pentru instanța de judecată. Sunt nelegale hotărârile prin care instanța nu a contopit pedeapsa anterioară pe care inculpatul a executat-o efectiv cu pedeapsa aplicată pentru noua infracțiune dedusă judecării, cu motivarea că dispozițiile care reglementează concursul de infracțiuni ar fi aplicabile numai atunci când pedepsele sunt executabile, ceea ce nu era cazul în speță, pedeapsa anterioară fiind executată integral” (CA Craiova, Secția penală, d.p. 331/2002, în Dreptul, nr. 10/2002, p. 251).

De asemenea, s-a mai punctat că „din cuprinsul art. 36 Cod penal rezultă cu claritate situația în care, după o condamnare sau mai multe condamnări definitive pentru una sau mai multe infracțiuni concurente, se află în curs de judecată o altă sau alte infracțiuni concurente cu primele, instanța sesizată cu judecarea ultimei sau ultimelor infracțiuni, pronunțând o soluție de condamnare, trebuie să contopească potrivit regulilor specifice concursului pedeapsa ori pedepsele stabilite pentru infracțiunile ce constituie obiectul judecării sale cu pedeapsa ori pedepsele rămase definitive, aplicate anterior” (V. Papadopol, notă la decizia 674/1995 a CA București, s a II-a penală, în CPJP, 1995, p. 54).

Cu titlu principal, susține că trebuie să se plece de la ideea conform căreia inculpatului nu îi este imputabilă judecarea separată a infracțiunilor concurente iar, din

considerente de echitate, acesta trebuie adus în aceeași situație juridică în care s-ar fi aflat dacă infracțiunile ar fi fost judecate împreună.

Așadar, constată că în ipoteza în care infracțiunile concurente ar fi fost judecate împreună, în structura rezultantei se va regăsi și infracțiunea care constituie al doilea termen al recidivei postexecutorii, urmând a deduce perioada executată din rezultanta finală.

A contrario, în situația în care s-ar aprecia că săvârșirea infracțiunii deduse judecății ulterior ar conduce la „ruperea” concurenței, pedeapsa aplicată pentru infracțiunea care constituie al doilea termen al recidivei postexecutorii nu ar mai fi înglobată în pedeapsa rezultantă, inculpatul urmând să execute, în final, o pedeapsa într-un quantum mai ridicat decât cea obținută în urma aplicării primei modalități de calcul.

Consideră că nu este relevant faptul că pedeapsa aplicată pentru infracțiunea care constituie al doilea termen al recidivei postexecutorii a fost sau nu executată la momentul judecății faptei cu care se află în concurs. Potrivit art. 38 alin. (1) Cod penal, „există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele”. Or, legea nu distinge între momentul în care faptele vor fi deduse instanței de judecată.

Faptul că infracțiunea comisă în 2018 (C) a fost soluționată cu celeritate de organele judiciare, pedeapsa fiind executată la momentul judecății faptei comise în 2016 (B) nu poate constitui un argument derogator de la regulile stricte ale pluralității de infracțiuni sub forma concursului. Starea de recidivă a faptei (C) față de fapta (A) a fost valorificată prin majorarea limitelor de pedeapsă cu jumătate.

Situația nu este similară celei soluționate prin decizia HP nr. 22/2020 deoarece hotărârea arătată se referă la aplicarea concomitentă a dispozițiilor privind concursul de infracțiuni și recidiva postcondamnată. Or, în speța de față, în discuție este instituția recidivei postexecutorii. Mai mult, tratamentul sancționator al celor două forme de recidivă este fundamental diferit.

Nici argumentele avute în vedere de decizia RIL nr. 43/2018 (M. Of nr. 204 din 31 martie 2009) nu sunt pertinente, deoarece, în contextul vechii configurări a reglementărilor de drept penal, s-a pus problema compatibilității între regulile anulării suspendării condiționate a executării pedepsei, dispusă în baza art. 81 Cp 1969 respectiv revocarea acesteia.

Inculpatului nu îi este imputabilă pasivitatea organelor judiciare, durata procesului penal fiind un element care excede sferei sale de control, astfel încât acesta trebuie plasat în aceeași situație în care s-ar fi aflat dacă infracțiunile concurente ar fi fost judecate simultan, aceasta fiind singura interpretare rațională și echitabilă.

Concluzionând, consideră că rezolvarea dată chestiunii de drept ar trebui să fie în sensul că: în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postexecutorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante cu ocazia soluționării cauzei privind infracțiunea (A) implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni pentru pedepsele aplicate cu privire la infracțiunile (A), (B) și (C), urmând ca instanța să procedeze la deducerea perioadei pedepselor executate din structura rezultantei finale.

Prin urmare, constatând admisibilitatea procedurii conform art. 475 Cod procedură penală, în baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, se va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv:

I. În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică:

I.1 Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicabile ulterior regulile recidivei

postcondamnatorii, la contopirea acestei pedepse rezultante cu pedeapsa (C) (dacă în urma contopirii pedepselor din concurs o astfel de recidivă se naște); considerând că intervenția recidivei duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C), fiind irelevant executarea integrală a pedepsei aplicate pentru infracțiunea (B) sau

I.2. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A), și (C), fără a se scădea ulterior ce s-a executat din pedeapsa (B) sau

I.3. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni pentru pedepsele stabilite cu privire la infracțiunile (A), (B) și (C), urmând ca mai apoi să se deducă perioadele pedepselor executate din structura pedepsei rezultante?

II. În ipoteza contopirii pedepselor conform variantei I.1, natura recidivei (recidivă postexecutorie) reținută cu titlu de autoritate de lucru judecat la infracțiunea (C) se păstrează, cu consecința păstrării încadrării și a pedepsei urmând ca doar tratamentul sancționator specific recidivei postcondamnatorii să fie aplicat în concret în operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante pentru infracțiunile (A), (B) și (C); sau se impune modificarea încadrării juridice a infracțiunii (C), cu posibilitatea de modificare a pedepsei aplicate pentru această infracțiune; demers ce se realizează de instanța ce judecă infracțiunea (A)?.

În baza art. 476 alin. Cod procedură penală se va suspenda soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept sesizate.

În baza art. I pct. 1 din Decizia nr. 1/120.01.2017 a președintelui Curții de Apel până la data de se va verifica, pe cale administrativă, dacă motivele suspendării soluționării cauzei se mențin sau au încetat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

În baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept:

I. În cazul în care o infracțiune (A) (nejudecată) este concurentă atât cu infracțiunea (B) ce reprezintă primul termen, cât și cu infracțiunea (C) ce reprezintă al doilea termen al unei recidive postexecutorii, iar până la judecata definitivă a infracțiunii (A), pedeapsa pentru infracțiunea (B) este integral executată; operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică:

I.1 Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicabile ulterior regulile recidivei postcondamnatorii, la contopirea acestei pedepse rezultante cu pedeapsa (C) (dacă în urma contopirii pedepselor din concurs o astfel de recidivă se naște); considerând că intervenția recidivei duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C), fiind irelevant executarea integrală a pedepsei aplicate pentru infracțiunea (B) sau

I.2. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A), și (C), fără a se scădea ulterior ce s-a executat din pedeapsa (B) sau

I.3. Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni pentru pedepsele stabilite cu privire la infracțiunile (A), (B) și (C), urmând ca mai apoi să se deducă perioadele pedepselor executate din structura pedepsei rezultante?

II. În ipoteza contopirii pedepselor conform variantei I.1, natura recidivei (recidivă postexecutorie) reținută cu titlu de autoritate de lucru judecat la infracțiunea (C) se păstrează, cu consecința păstrării încadrării și a pedepsei urmând ca doar tratamentul sancționator specific recidivei postcondamnatorii să fie aplicat în concret în operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante pentru infracțiunile (A), (B) și (C); sau se impune modificarea încadrării juridice a infracțiunii (C), cu posibilitatea de modificare a pedepsei aplicate pentru această infracțiune; demers ce se realizează de instanța ce judecă infracțiunea (A)?.

În baza art. 476 alin. Cod procedură penală suspendă soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept sesizate.

În baza art. I pct. 1 din Decizia nr. 1/120.01.2017 a președintelui Curții de Apel până la data de se va verifica, pe cale administrativă, dacă motivele suspendării soluționării cauzei se mențin sau au încetat.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi,

Președinte,

.....

Judecător,

.....

Grefier,

.....

Red./-/.....

Tehnored. /...../3ex.